

**Sprawozdanie z realizacji
Programu Wspierania Rodziny
dla Miasta Wałbrzycha
na lata 2019-2021**

Wałbrzych, luty 2021

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Program Wspierania rodziny na lata 2019 – 2021 stworzono z myślą o rodzinach i dzieciach, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych oraz ochrony ich praw. Podejmowane działania wiązały się z przekonaniem, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci, skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Program przyjęto uchwałą Rady Miasta Wałbrzycha nr XLIII/497/21 z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2024. Zadania wynikające z ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 821) w zakresie obowiązków Gminy Wałbrzych reguluje art. 176 ww. ustawy.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek realizował cel główny Programu którym jest przywrócenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i zdolności do pełnienia tych funkcji oraz zadania obejmujące pracę z rodziną poprzez zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Odbiorcami programu są rodziny doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, którym została ograniczona władza rodzicielska. Kobiety w ciąży ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie” i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

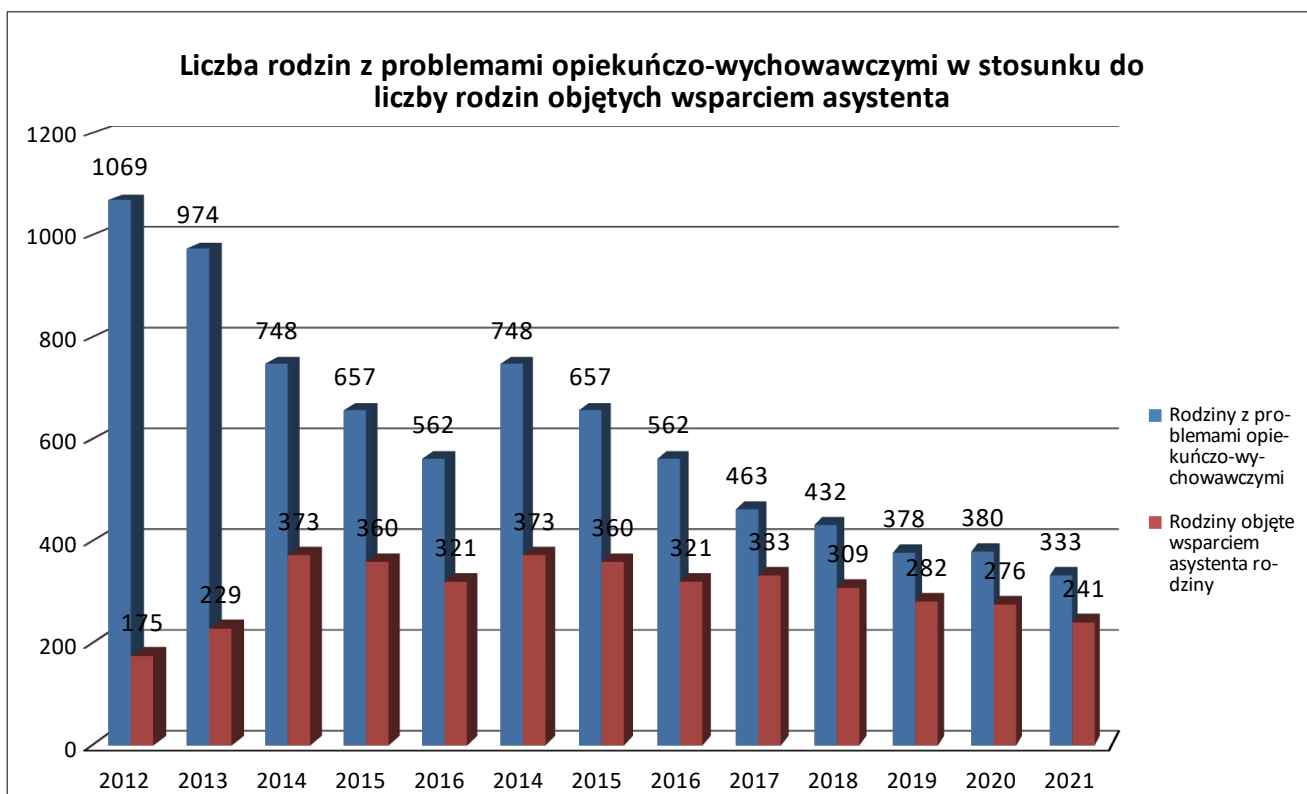
Przyjęty Program zakładał kierunki działań, dzięki realizacji, których nastąpić ma:

- utrzymanie dziecka w rodzinie, bądź jego powrót do rodziny biologicznej poprzez podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym,
- przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych,
- diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin,
- integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny,

- uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych,
- promowanie rodziny, jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz
- udzielanie niezbędnego wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom zgodnie z ustawą „za życiem”,
- pozostawaniu w gotowości przez asystenta rodziny do realizacji wsparcia dla kobiet i rodzin wynikających z ustawy,

W 2021 roku na 1081 rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w 334 rodzinach występował problem opiekuńczo – wychowawczy z których 241 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zostało objętych wsparciem asystenta. W przypadku tych rodzin prowadzona była także procedura „Niebieskiej Karty” tj. 47 rodzin. Z pozostałymi rodzinami, w których problem opiekuńczo-wychowawczy jest do rozwiązania przy niewielkim wsparciu - pracują pracownicy socjalni.

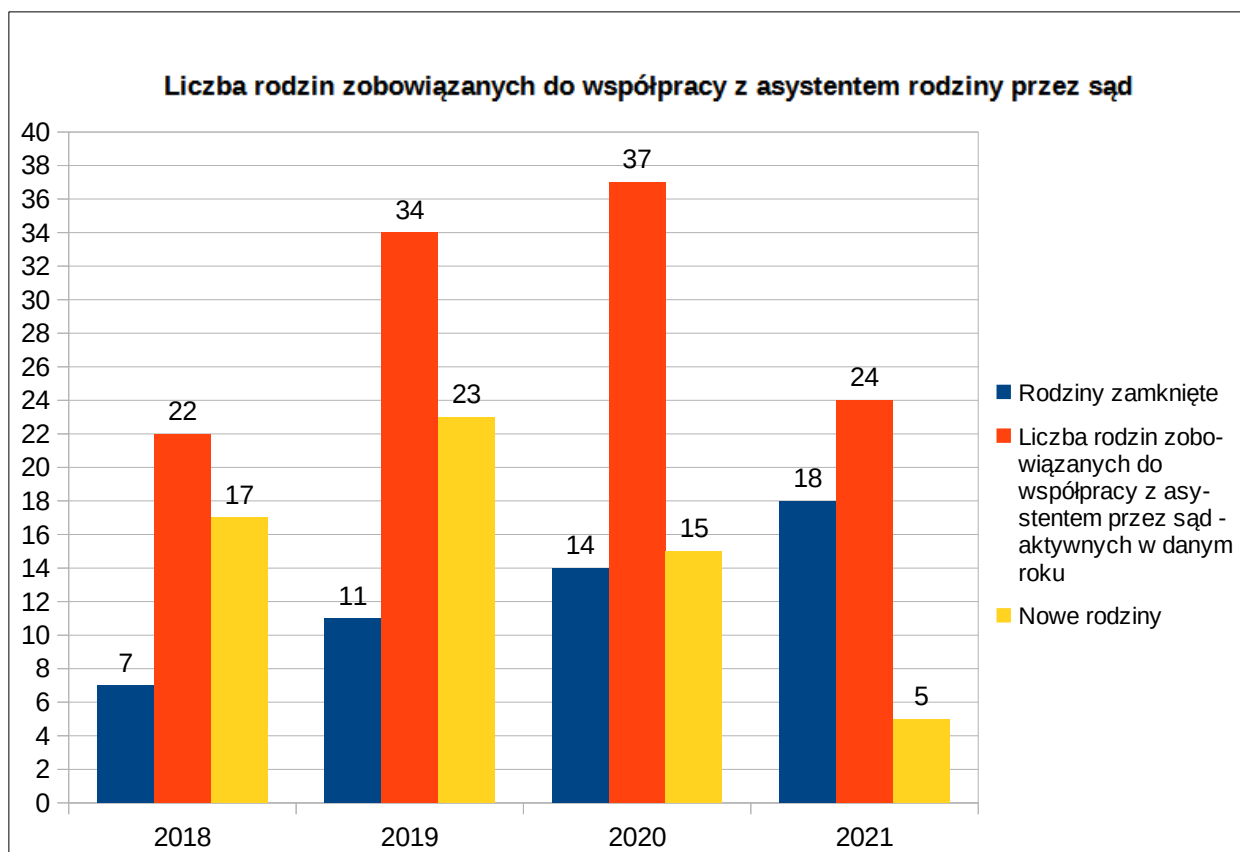
Asystent rodziny i pracownik socjalny uzupełniają się w podejmowanych działaniach i wymieniają nie tylko wiedzą na temat danej rodziny ale również swoim doświadczeniem, by osiągnąć pozytywne wyniki w podejmowanych działaniach.

W ciągu ostatnich kilku lat zauważa się spadek rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, czego powodem może być zauważalny spadek liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi korzystającymi ze wsparcia MOPS.

Rodzina wymagająca wsparcia asystenta rodziny po wyrażeniu zgody na współpracę z asystentem rodziny, podejmuje wspólnie działania zmierzające do poprawy jej funkcjonowania. W przypadku braku zgody na współpracę z asystentem rodziny sąd może zobowiązać rodzinę do współpracy i podjęcia stosownych działań w celu realizacji wspólnie opracowanego planu pracy.

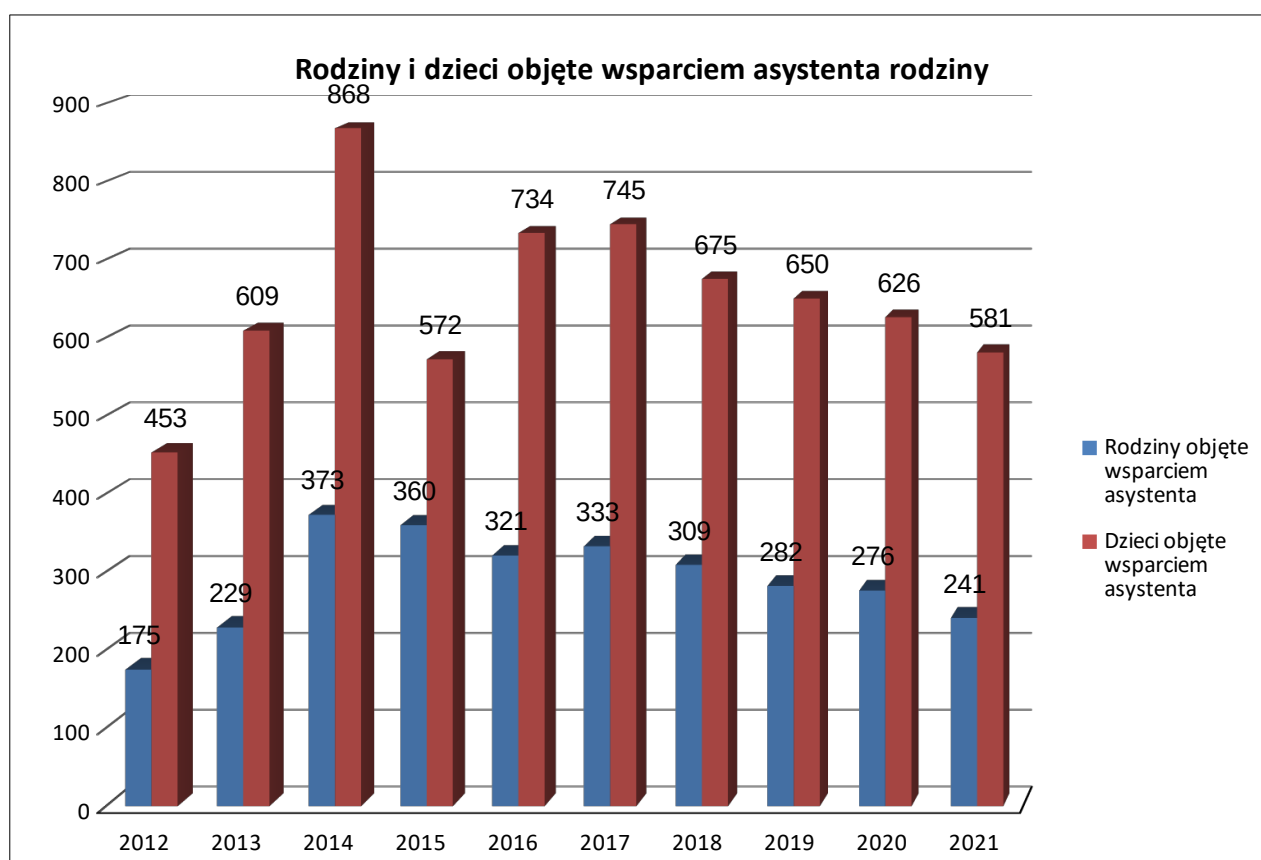
W 2021 roku zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny było 47 rodzin, natomiast współpracę zakończono z 18 rodzinami.

W 2021 r. liczba rodzin zobowiązanych sędownie do współpracy z asystentem rodziny w stosunku do roku ubiegłego znacznie spadła. W przeciągu ostatnich 2 lat zauważa się także spadek w liczbie aktywnych rodzin zobowiązanych do współpracy. Zwiększeniu w stosunku do 2020 r. uległa liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę. Z 9 rodzinami została zakończona współpraca ze względu na osiągnięcie celu, z 6 ze względu na zerwanie współpracy i z 3 ze względu na brak efektu.

Nadmienić należy że zgodnie z ustawą wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem.

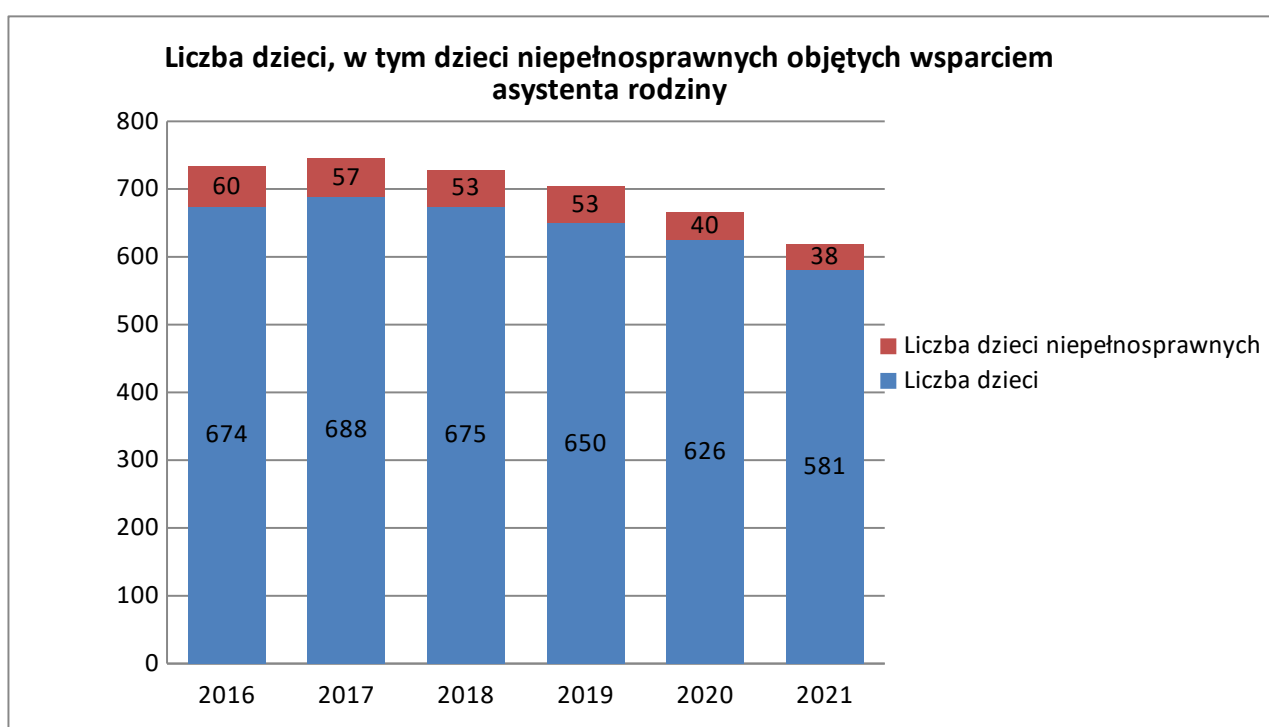
W roku sprawozdawczym wsparciem asystenta objęto 241 rodzin (z czego 84 stanowią rodziny niepełne, w których przebywa 171 dzieci.) oraz 581 dzieci przebywających w tych rodzinach. Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta na przestrzeni kilku lat.

Od 2017 r. zauważalny jest spadek rodzin współpracujących z asystentem oraz liczby dzieci w rodzinach.

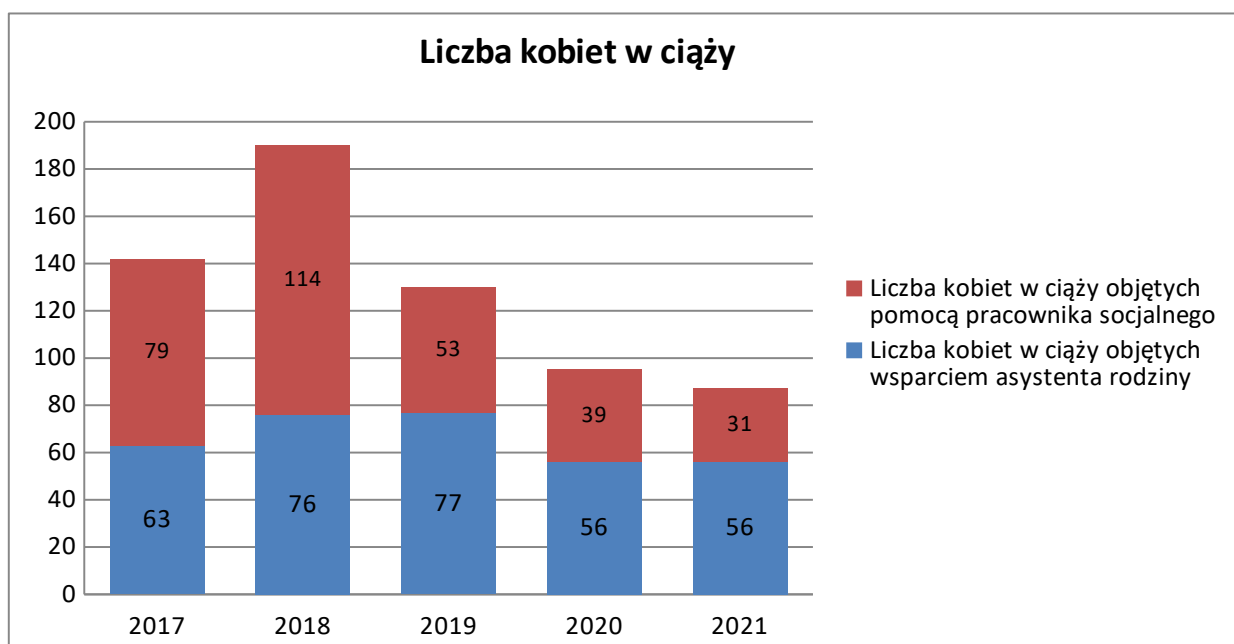
Wsparciem asystenta rodziny w 2021 roku objęto 581 dzieci, z czego 38 dzieci posiada orzeczenie o niepełnosprawności. Asystenci rodziny pracują z rodzinami, w których wychowują się dzieci z różnymi stanami chorobowymi czy ograniczeniami tj.:

- upośledzenie umysłowe - 24 dzieci,
- ADHD - 7 dzieci,
- autyzm - 3 dzieci,
- FAS - 4 dzieci.

Współpraca asystenta rodziny z rodzinami, w których wychowują się dzieci niepełnosprawne od 2 lat pozostaje na takim samym poziomie. W ciągu ostatniego roku ze względu na niewydolność opiekuńczą rodziców, dwoje dzieci zostało umieszczonych w Zakładzie Opiekuńczo - Leczniczym.

Zgodnie z ustawą „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r. kobiety w ciąży traktowane są jako szczególna grupa, do której kierowane jest dodatkowe wsparcie. Wsparciem zgodnie z w/wym. ustawą w 2021 r. objęto 87 kobiet w ciąży, z czego bezpośrednio z asystentem rodziny współpracowało 56, a 31 było objęte pomocą pracownika socjalnego.

Nie zmienia się też od 2 lat liczba kobiet w ciąży objętych wsparciem asystenta. Pozostałym 31 kobietom w ciąży, korzystającym ze wsparcia tutaj. Ośrodka z wszelkich form pomocy udzielają wsparcia pracownicy socjalni, którzy w przypadku zaistnienia w rodzinie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wnioskuje o przyznanie asystenta rodziny.

Asystenci rodzin w miejscu zamieszkania matek w ciąży przeprowadzali indywidualne pogadanki, instruowali jak prawidłowo sprawować opiekę nad nowo narodzonym dzieckiem, wykorzystując do tego lalkę fantomową.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy „Za życiem” asystenci rodzin udzielali wsparcia poszczególnym członkom rodziny, prowadząc w rodzinach treningi podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, rozwiązywania problemów w relacjach interpersonalnych, gospodarowania budżetem domowym, budowania własnej samooceny i poczucia własnej wartości, aktywizacji zawodowej.

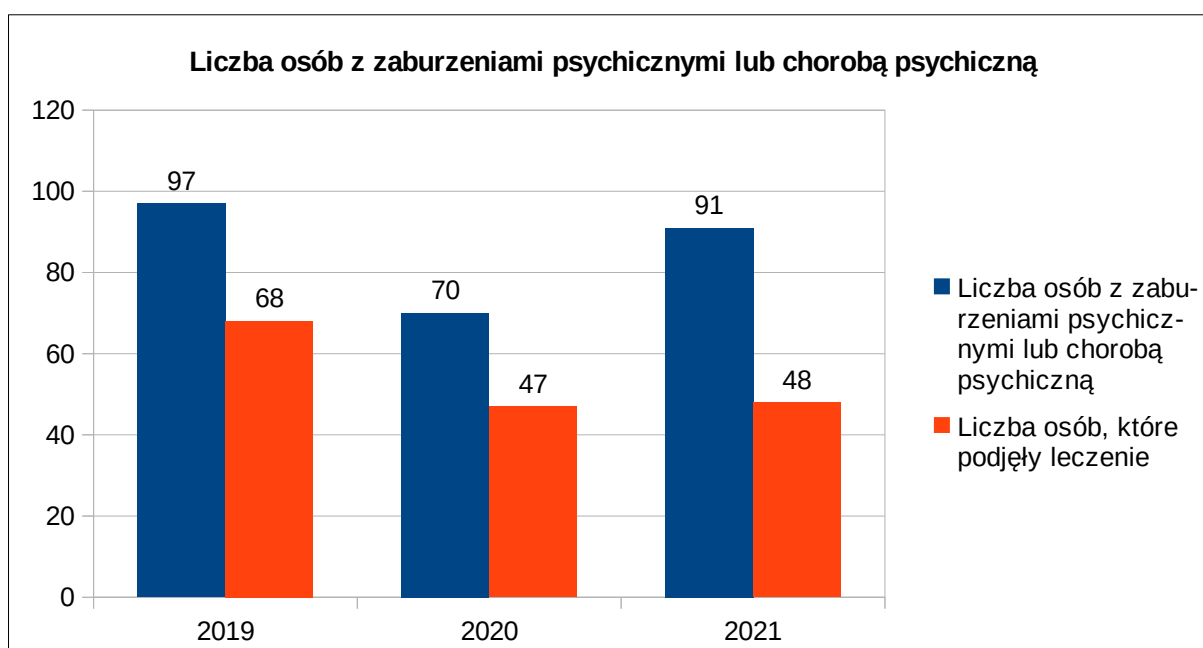
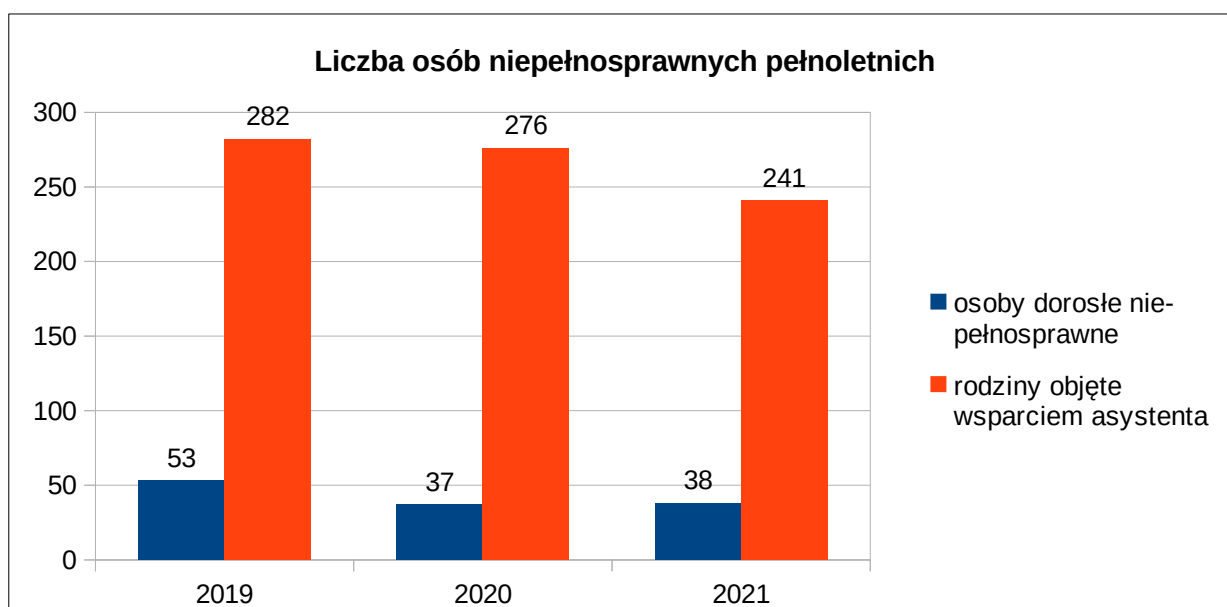
Członkowie rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym także kobiety w ciąży, w związku ze zdiagnozowanymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi kierowani byli na konsultacje do specjalistów:

- do pedagoga skierowano 223 osoby,
- do psychologa skierowano 141 osób.

W warsztatach dla rodziców prowadzonych przez pedagoga wzięło udział 20 osób, w tym 19 kobiet i 1 mężczyzna. Warsztaty odbyły się w dwóch edycjach po 10 spotkań każda.

W 2021 roku na 241 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny niepełnosprawność wśród osób dorosłych występowała w 38 rodzinach. Asystenci nadal wspierają rodziny w których występuje niepełnosprawność.

Działania wspierające w przypadku rodzin z niepełnosprawnością, z zaburzeniami psychicznymi, rodzin borykających się z uzależnieniami od alkoholu czy narkotyków są działaniami długofalowymi i często nie przynoszą zamierzonych efektów.

Choroby lub zaburzenia psychiczne występowały w 91 rodzinach:

- leczenie podjęło 48 osób.

W 2021 r. zauważalny jest wyraźny wzrost liczby osób z zaburzeniami psychicznymi lub chorobą psychiczną, czego powodem mogą być uwarunkowania społeczne, pokoleniowe, sytuacja pandemiczna.

Uzależnienie od alkoholu i narkotyków występowało w 122 rodzinach.

- leczenie z uzależnienia od alkoholu podjęły 28 osoby, z czego 13 osób w systemie zamkniętym w ZLO: Czarny Bór, Bolesławiec, Złotoryja, Legnica, Szklarska Poręba, pozostałe osoby podjęły terapię w przychodni ANIMA
- leczenie od środków psychoaktywnych podjęło 22 osób, z czego 5 osób w systemie zamkniętym w Zbicku, Szklarskiej Porębie oraz w Czarnym Borze.

Uzależnienia od środków psychoaktywnych, alkoholu, przemoc, niskie kompetencje opiekuńczo-wychowawcze powodują trudności w pracy z rodzinami, co skutkuje umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. W 2021 r. na umieszczono w pieczy zastępczej 68 dzieci z 34 rodzin.

Rola asystenta polegała głównie w tych rodzinach na motywowaniu do podjęcia leczenia, kierowaniu do terapeuty uzależnień, wspieraniu w utrzymywaniu trzeźwego stylu życia, edukowaniu, prowadzeniu działań zaradczych.

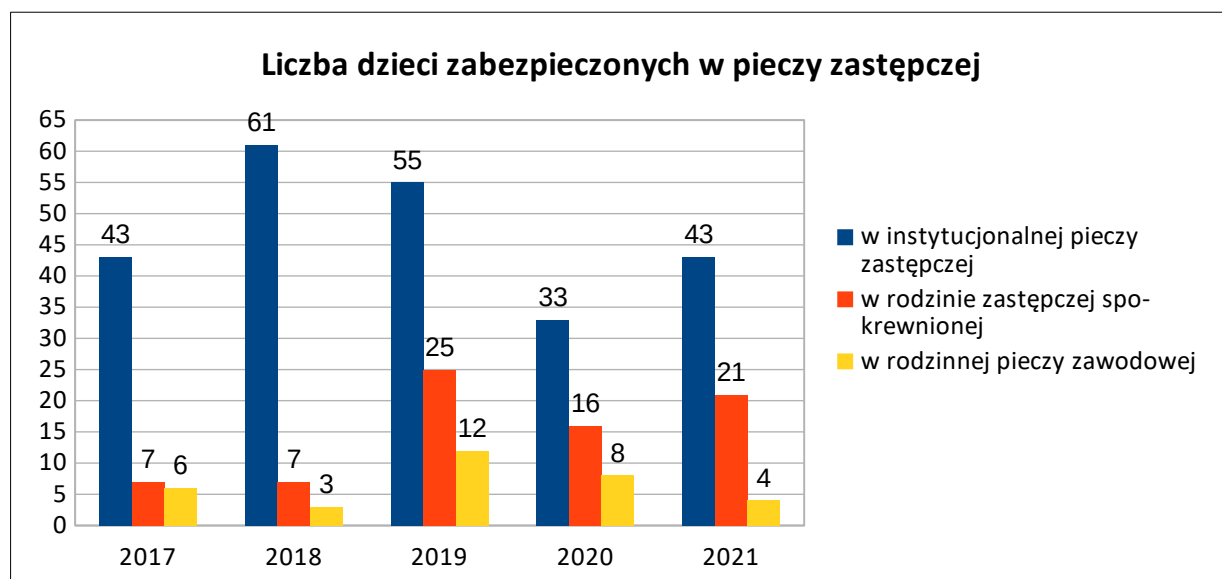
Wśród największych problemów w pracy z rodzinami uzależnionymi zaliczyć należy: niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń zachowania czy trudności szkolnych, brak chęci do podjęcia leczenia, wypieranie problemu uzależnienia.

Mając na uwadze dobro dziecka oraz obowiązek zapewnienia mu poczucia bezpieczeństwa, w przypadku zagrożenia jego życia i zdrowia wydawane były przez Sąd postanowienia o zabezpieczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

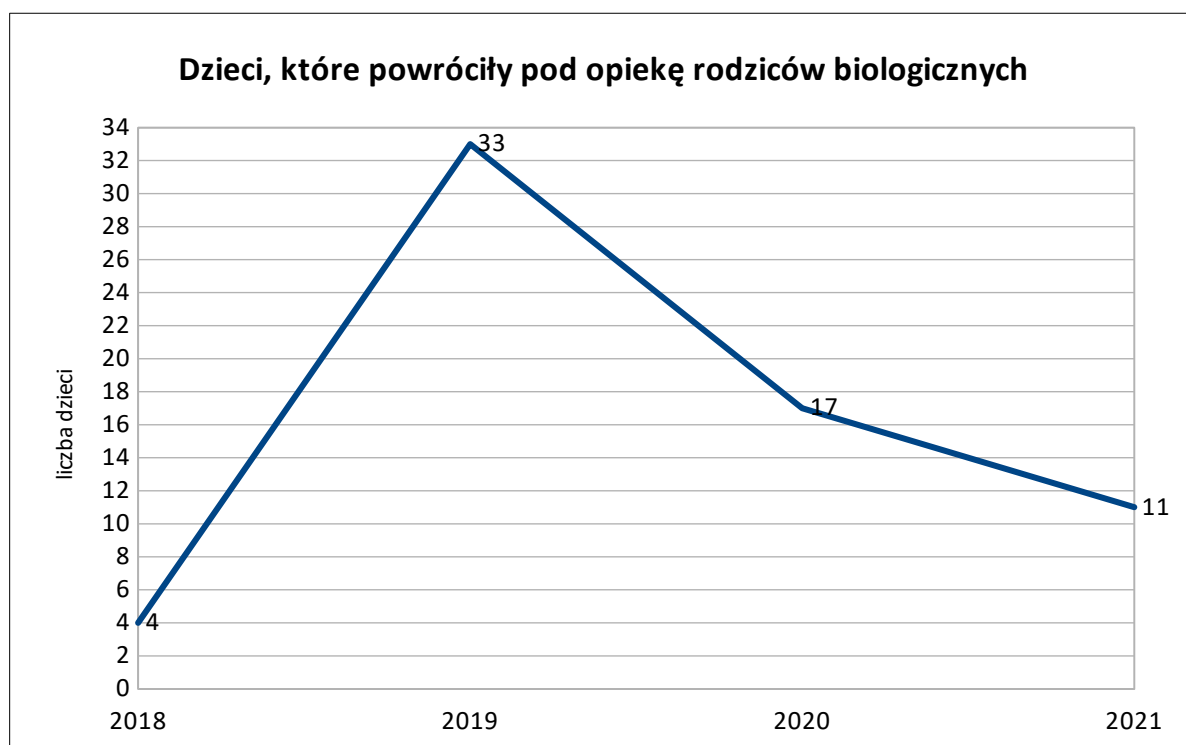
Wśród głównych powodów zabezpieczenia dzieci w pieczy zastępczej należy wymienić:

- nadużywanie alkoholu – 13 dzieci,
- zażywanie środków psychoaktywnych – 44 dzieci,
- przemoc wobec dzieci - 5 dzieci,
- braku podstawowych kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i współpracy z asystentem rodziny- 2 dzieci,
- inne (zaburzenia psychiczne, zakład karny, pozostawienie w szpitalu) – 4 dzieci.

Liczbę dzieci zabezpieczonych w pieczy zastępczej (w tym instytucjonalnej) w latach 2017– 2021 przedstawia poniższy wykres.

W przypadku dzieci przebywających w pieczy zastępczej, rolą asystenta rodziny jest podjęcie działań na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny biologicznej. W 2021 roku do 4 rodzin biologicznych powróciło 11 dzieci. Rodziny wyrażały chęć współpracy z asystentem rodziny w celu powrotu ich dzieci do domu.

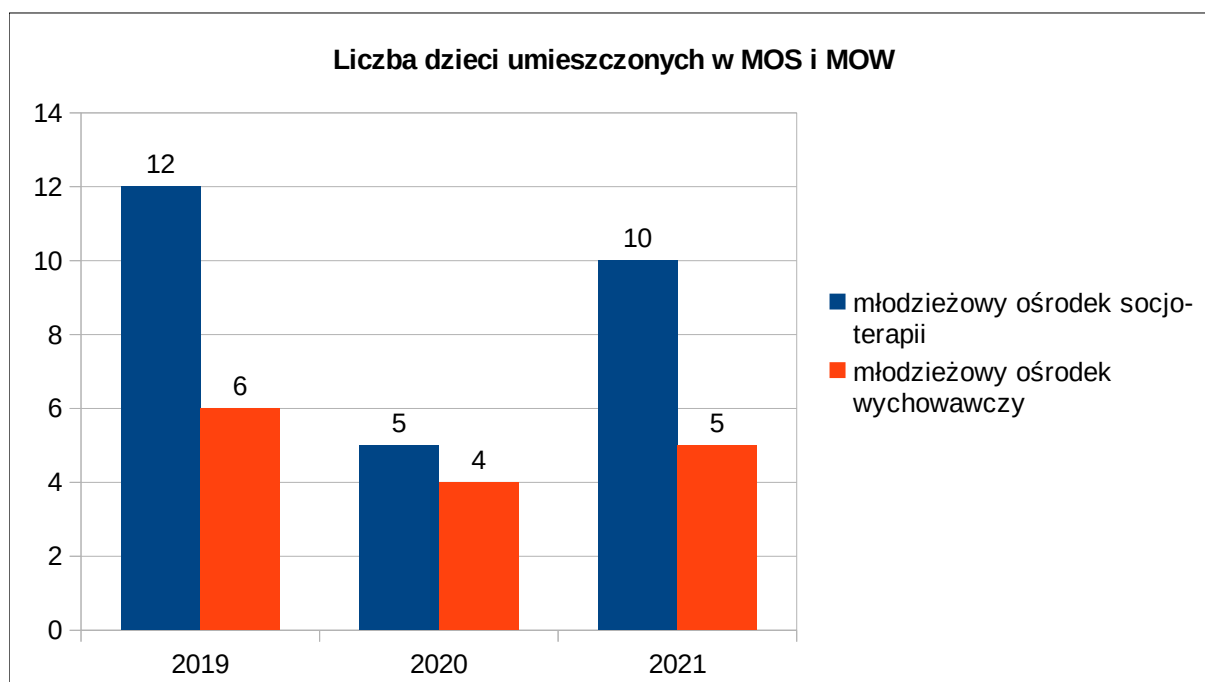

Dział Wspierania Rodziny ściśle współpracuje z Działem Pieczy Zastępczej jak i Zespołami Pracy Socjalnej tut. Ośrodka oraz z innymi specjalistami.

Asystenci rodziny w swojej pracy wykorzystują bezpośrednią pracę z rodziną i jej poszczególnymi członkami jak również pracę metodą grupową wykorzystując różne modele między innymi formę warsztatową. Rozpoczynając współpracę z asystentem, rodzina podpisuje wspólnie sporządzony plan pracy, który zawiera wspólnie ustalone cele.

Zgodnie z ustawą „Za życiem” kobieta w ciąży, która zgłosi się do tut. Ośrodka otrzyma wsparcie asystenta rodziny, jak również zostanie stworzony dla niej indywidualny katalog możliwego wsparcia. Asystenci rodziny głównie pracowali nad podniesieniem przez rodzinę kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, podjęciem stosownego leczenia z uzależnień oraz podjęciem działań zmierzających do zapewnienia dzieciom prawidłowego rozwoju.

Asystent rodziny współpracuje również z wieloma instytucjami działającymi na rzecz rodziny: kuratorami, wychowawcami i pedagogami ze szkół, przedszkoli, świetlicami, placówkami ochrony zdrowia, policją, strażą miejską „Patrol szkolny”, Młodzieżowymi Ośrodkami Wychowawczymi, Młodzieżowymi Ośrodkami Socjoterapeutycznymi oraz organizacjami pozarządowymi, Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej (7 Niebo, Zielony Zakątek), Stowarzyszeniem Uniwersytetu III wieku, Fundacją EY, Fundacją Merkury.

Jak wynika z powyższego wykresu w 2021 r. zwiększyła się liczba dzieci umieszczonych

w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii, co wynika z nierealizowania obowiązku szkolnego i negatywnego funkcjonowania w środowisku rodzinnym.

Asystenci rodziny udzielali wsparcia, motywowali i podejmowali działania mające na celu poprawę funkcjonowania rodzin. Prowadzili warsztaty między innymi podnoszące umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, świadomego macierzyństwa.

Przeprowadzono min. warsztaty „Bezpieczne dziecko”, „Moja rodzina jest najlepsza”, „Każdy może być kucharzem”, „Warsztaty świadomego macierzyństwa”, „I Ty możesz negocjować mięsko czy ziemniaczki”, „Pomóżmy dzieciom by każdy z nich stał się tym kim stać się może”, „Zjawisko pornografii wśród dzieci i młodzieży”, „Matka jest kobietą”, „Czy dobrze być dzieckiem-tak sobie, nie bardzo! Nie wiem, zapomniałem!”, „Aktywizacja zawodowa”

W proponowanych warsztatach i działaniach wzięło udział 207 osób.

Ogłoszono konkursy min. „Podróż moich marzeń”, „Moje najpiękniejsze wspomnienie z wakacji”, zabawy z okazji Dnia Dziecka na Słonecznej Polanie, konkurs andrzejkowy „Najlepsza Wróżba”.

W konkursach i zabawach udział wzięło ok. 163 dzieci.

Członkowie rodzin kierowani byli do pedagogów, psychologów i innych specjalistów. Asystenci motywowali podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez uczestniczenie w szkoleniach, stażach celem podjęcia zatrudnienia, motywowali do podnoszenia samooceny poprzez udział w warsztatach. Rozwiązywali problemy mieszkaniowe, materialne, zdrowotne, prawne, rodzinne, uczestniczyli w każdym aspekcie życia rodzinnego. W 2021 r. dwie rodziny uzyskały lokale socjalne, 1 rodzina otrzymała zgodę na przyłączenie sąsiedniego pomieszczenia do zamieszkiwanego lokalu.

Asystenci rodzin od 2020 roku realizowali projekt socjalny: **„Chodź, poznaj, pokochaj”**, którego celem było pokazanie rodzinom z dziećmi pięknych okolic naszego miasta jak również ukazanie form spędzania czasu wolnego. Ponadto miał on zapobiegać marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. W realizację projektu na stałe zaangażowanych jest 10 rodziców, którzy uczestniczą w działaniu jak również motywują inne rodziny do uczestnictwa w działaniu.

Przy pomocy i wstępnym udziale asystentów rodzin powstały dwie grupy samopomocowe:

- „Liga Mistrzów” – grupa powstała w 2019 roku, łączy ludzi z problemami uzależnień, problemami w codziennym funkcjonowaniu, spotkania odbywają się raz w tygodniu.
- „Babiniec przy Ogrodowej” powstała w 2020 r. działa na terenie Centrum Wspierania Socjalnego, której celem jest integracja matek zamieszkujących CWS, zapobieganie konfliktom pomiędzy mieszkankami, spotkania odbywają się raz w tygodniu

- „Spotkania na Niebiesko” - grupa powstała w grudniu 2021 roku jako wsparcie dla rodziców dzieci ze spektrum autyzmu, spotkania odbywają się raz w miesiącu
- „DOBROSTAN”, grupa samopomocowa, która powstała w grudniu 2021 r. i prowadzona jest w formie warsztatów psychoedukacyjnych z elementami Terapii Simontonowskiej skierowanych do osób chorujących onkologicznie oraz przewlekle i ich rodzin (spotkania raz w tygodniu).

Wsparcie asystenta rodziny w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży.

Asystent w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i kobiet w Ciąży zorganizował warsztaty podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze, w których uczestniczyło 8 kobiet. Wokół placówki powstała ścieżka sensoryczna dzięki współpracy z FRES, której celem jest stymulowanie zmysłu dotyku dzieci. Asystent rodziny w pracy z rodzinami kształtując nawyk wspólnego spędzania czasu przez matki z dziećmi korzysta z w/wym ścieżki. Powstały również rabaty kwiatowe, o które dbają mieszkanki placówki. Asystenci rodzin wraz z matkami organizowali urodziny dla dzieci. Matki same piekły ciasta, przygotowywały poczęstunek. Na koniec każde z dzieci miało swoją osobistą sesję fotograficzną. Odbywały się również zajęcia tematyczne dla najmłodszych, zabawy sportowe na świeżym powietrzu, zajęcia kulinarne. Udzielane były korepetycje dla trójki dzieci. Nawiązano współpracę z prywatnym sponsorem, który na koniec roku zorganizował dla matek podarunki z okazji Świąt - 25 paczek. Ponadto nawiązano współpracę z Fundacją Lady Lashes, która w współpracy z Fundacją Merkury będzie podejmować wspólne działania na rzecz rodzin objętych wsparciem.

W związku z wprowadzonymi obostrzeniami związanymi z pandemią COVID-19, asystenci rodzin od 1 stycznia do 8 lutego 2021 r. pracowali w systemie pracy zdalnej udzielając rodzinom niezbędnego wsparcia, a w szczególności poprzez rozwiązywanie bieżących problemów opiekuńczo-wychowawczych, motywowanie do kontaktu telefonicznego ze specjalistami, do kontaktu ze szkołami, pedagogami, wychowawcami, informowanie o obowiązujących obostrzeniach związanych z pandemią COVID 19, do kontaktu z lekarzem w przypadku złego stanu zdrowia. Asystenci rodzin udzielali zdalnie lub osobiście pomocy w nauce dzieciom szkolnym, wspierano dzieci przedszkolne.

W sytuacjach wymagających osobistego kontaktu, asystenci rodzin spotykali się w miejscu zamieszkania rodziny. Pomimo pracy zdalnej oraz pandemii asystenci nie pozostawiali rodzin bez wsparcia w miejscu zamieszkania - odbyli ok.160 wizyt. Wspierali i pomagali 56 rodzinom przebywającym na kwarantannie. Utrzymywano kontakty telefoniczne z instytucjami

wspierającymi rodzinę, a w szczególności z nauczycielami, wychowawcami, pedagogami w zakresie realizacji obowiązku szkolnego w obowiązującym systemie edukacji, kuratorami w zakresie omówienia funkcjonowania rodziny, funkcjonariuszami policji w zakresie nadzoru nad rodziną, przychodniami zdrowia. Przesyłano linki do rodziców celem zagospodarowania czasu małoletnim.

Asystenci rodzin udzielali również wsparcia jako wolontariusze seniorom w ramach programu „Wspieraj seniora”, pozyskali środki finansowe na zrealizowanie dwóch minigrantów w sierpniu „Bajkowe Pożegnanie Lata” – w którym wzięło udział 40 osób oraz w grudniu warsztat Eko Ozdoby, w którym wzięło udział 15 osób.

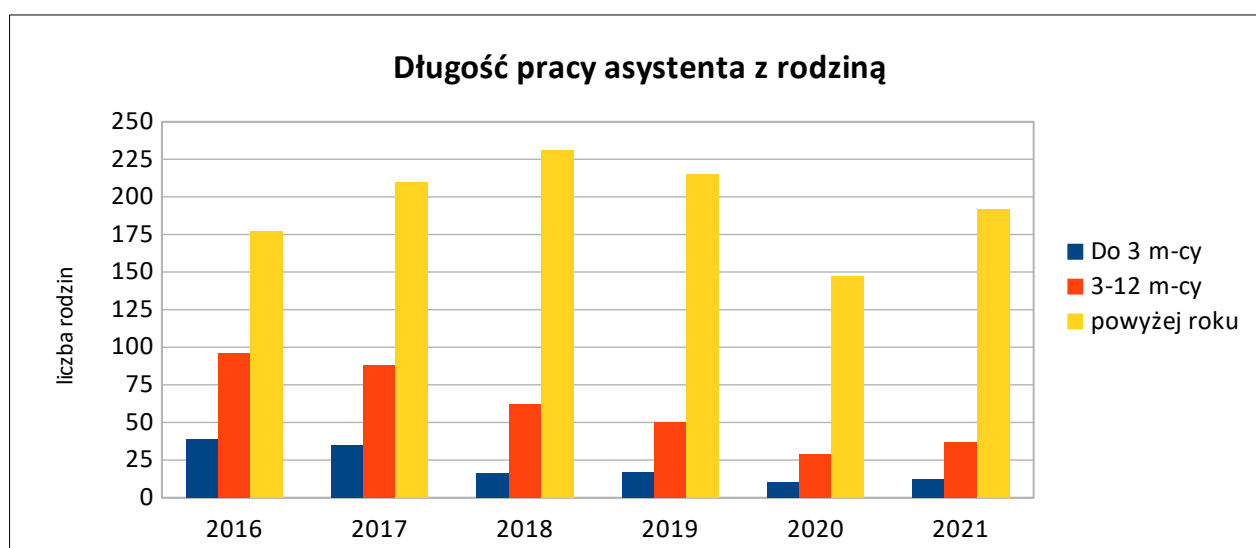
Czas pracy asystenta.

Czas pracy asystenta w stosunku do rodzin objętych wsparciem w 2021 roku:

- ponad rok - 192 rodziny,
- w okresie od 3 m-cy do roku - 37 rodzin,
- poniżej 3 m-cy - 12 rodzin.

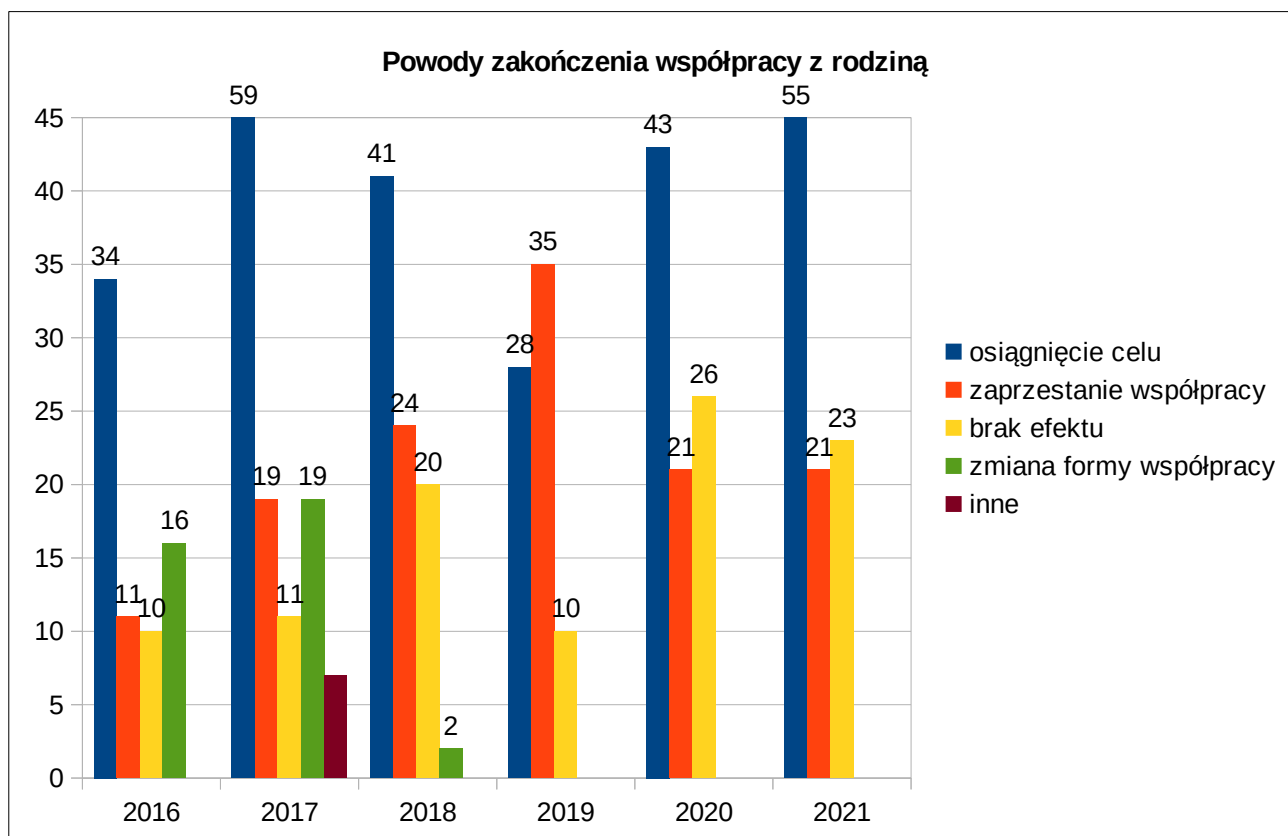
Wspieranie rodziny w ramach asystenta rodziny jest procesem długofalowym dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty działania, jednak niweluje istotne zmiany w sytuacji życiowej rodziny, postępowaniu jej i członków rodziny i prowadzi do samodzielności i podniesieniu jakości życia.

Czas pracy asystenta z rodzinami na przestrzeni kilku lat przedstawia poniższa tabela.

W 2021 r. zakończono współpracę z 99 rodzinami, z czego założone cele osiągnięto w 55 rodzinach, współpracę z asystentem rodziny zerwało 21 rodziny (wyjazd z miasta Wałbrzycha,

niechęć do pracy nad odzyskaniem dzieci) z powodu braku efektów zakończono współpracę z 23 rodzinami, które zostały objęte pracą socjalną pracownika socjalnego.

W 2021 roku wszystkie rodziny wymagające wsparcia asystenta rodziny zostały objęte stosowną pomocą w ciągu 7 dni roboczych.

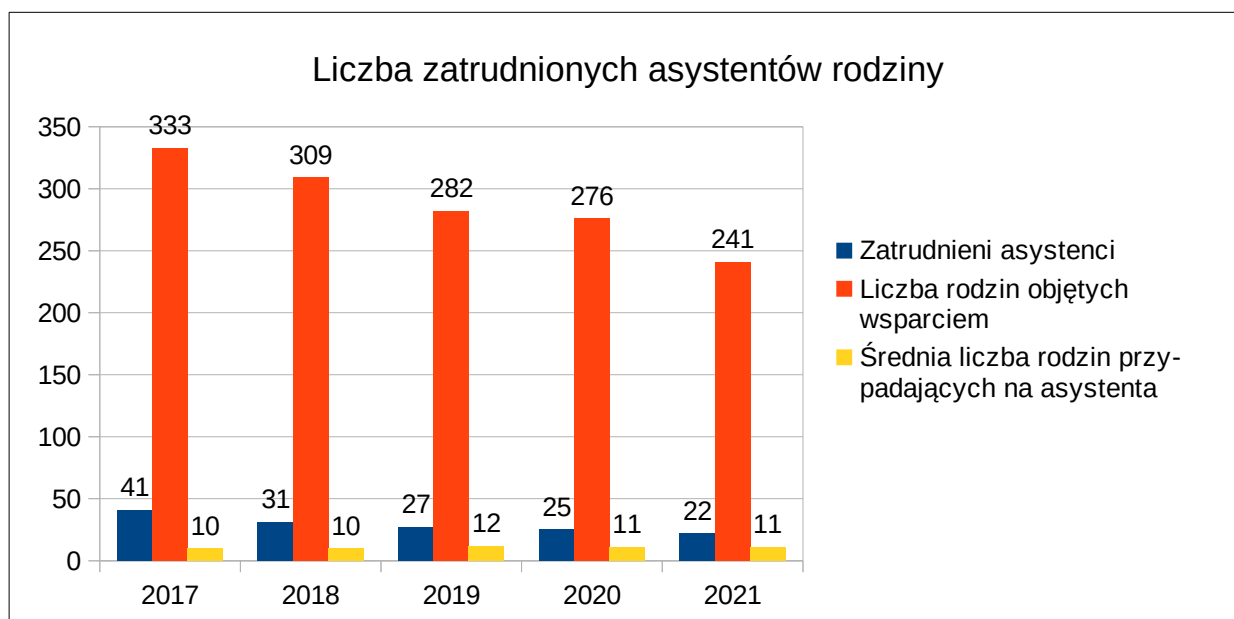
W celu doskonalenia umiejętności i warsztatu pracy asystenci rodzin uczestniczyli w szeregu szkoleń. W związku z wprowadzeniem obostrzeń szkolenia odbywały się również on-line. Tematyka szkoleń dotyczyła treningu zastępowania agresji w pracy z rodzicami, dziećmi i młodzieżą, pracy z dzieckiem z rodziny wieloprobemowej, współpracy indywidualnej asystenta rodziny z rodzinami i służbami wspierającymi rodzinę. W celu zapobiegania wypaleniu zawodowemu asystentów rodzin zorganizowano superwizję dla asystenta rodzin.

W 2021 r. asystenci rodziny wraz z rodzinami wspierali działania organizowane przez Gminę w różnych dzielnicach miasta, wspólnie z pracownikami socjalnymi podejmowali działania na rzecz integracji społeczności lokalnej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu m.in. akcja „Sprzątanie Świata”, Ekopiknik z Radiem ZET,

W związku z realizacją przez Gminę Programu „Opieka Wytchnieniowa” 3 rodziny mogły skorzystać z tej formy wsparcia.

Zatrudnienie asystenta rodziny.

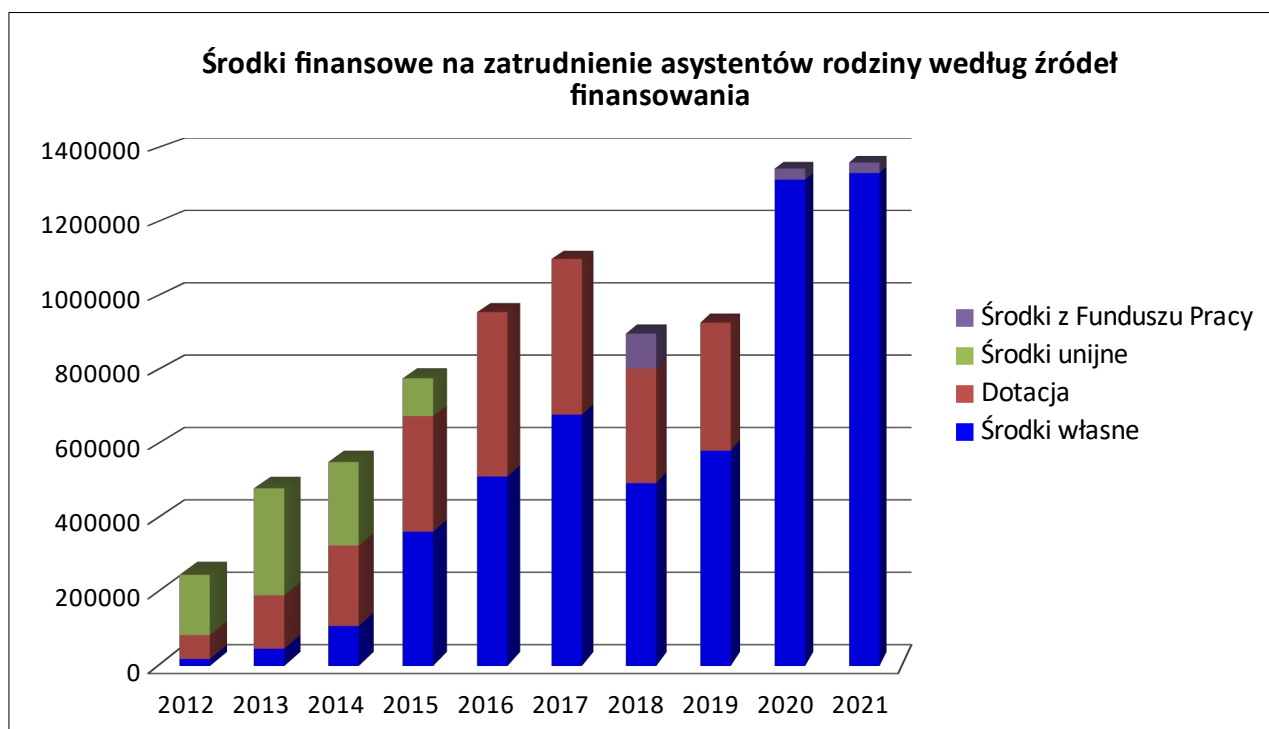
Zgodnie z wymogami ustawy zw/w ustawy gmina realizuje obowiązek zatrudnienia asystenta rodziny.

Od 01.01.2021 roku do 31.12.2021 roku w Dziale Wspierania Rodziny było zatrudnionych 22 asystentów rodzin, z czego na dzień 31.12.2021 roku pozostało 17 asystentów rodzin (5 asystentów rodzin rozwiązało umowę o pracę, 2 asystentów przebywa na urlopie wychowawczym). Zgodnie z obowiązującą ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą za życiem asystent rodziny pracował nie więcej niż z 15 rodzinami, średnio miał pod opieką 11 rodzin. Asystent rodziny pracuje w systemie zadaniowym.

Zatrudnieni asystenci są finansowani są ze środków własnych Gminy oraz środków z Funduszu Pracy. W 2021 r. w ramach „Programu asystent rodziny” z Funduszu Pracy pozyskano kwotę 28 400,00 zł. na dofinansowanie do wynagrodzenia asystentów rodziny. Dofinansowanie otrzymało 15 asystentów. Dla porównania w 2020 r. kwota dofinansowania z Funduszu Pracy wynosiła 29 971,00 i otrzymało ją 18 asystentów.

Pomoc w formie rodzin wspierających.

W ramach działań mających na celu pomoc rodzinom w formie rodzin wspierających w 2021 r. trzy rodziny, wspólnie z asystentem rodziny udzielały dodatkowego wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Aktualnie pozostała jedna rodzina wspierająca. Pomoc rodziny wspierającej udzielana była poprzez wsparcie emocjonalne, poradnictwo z zakresu wychowania i opieki nad dzieckiem, pomocy dzieciom w nauce, monitorowania systematyczności uczęszczania dzieci na zajęcia szkolne i poza szkolne, sposobów organizowania czasu wolnego. Rodziny nie ubiegały się o zwrot kosztów udzielonego wsparcia.

Rozwój i funkcjonowanie środowiskowych form wsparcia dziennego.

Gmina Wałbrzych tworzy oraz rozwija system opieki nad dzieckiem, także w formie placówek wsparcia dziennego. Placówkę Wsparcia Dziennego w Wałbrzychu prowadzoną przez Gminę powołano 1 stycznia 2013 r. na podstawie Uchwały Nr XL/344/2012 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 29 listopada 2012 r.

Zgodnie z uchwałą nr XXXII/406/2016 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 14 listopada 2016 r. Placówkę połączono z tut. ośrodkiem i od 1 stycznia 2017 r. działa w jego strukturze. Ośrodek jest realizatorem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na terenie miasta Wałbrzycha, w ramach której, w 2021 roku działały Placówki Wsparcia Dziennego z oddziałami:

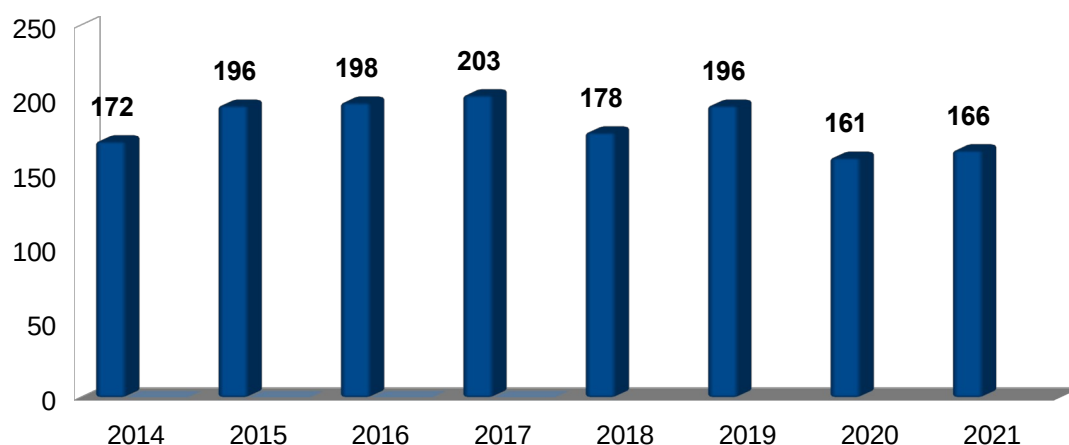
1. Placówka Wsparcia Dziennego „Śródmieście”
ul. Mickiewicza 26, 58 – 300 Wałbrzych
2. Placówka Wsparcia Dziennego „Piaskowa Góra”
ul. Grota Roweckiego 3, 58 – 309 Wałbrzych
3. Placówka Wsparcia Dziennego „Podzamcze”
ul. Grodzka 71, 58 – 316 Wałbrzych
4. Placówka Wsparcia Dziennego „Podgórze”
ul. Niepodległości 64, 58 – 303 Wałbrzych

Pobyty w Placówce jest dobrowolny i nieodpłatny, a przyjęcie następuje na pisemny wniosek rodziców, opiekunów prawnych dziecka, lub na wniosek sądu.

Placówka przeznaczona jest dla dzieci od 6 do 16 roku życia. W roku 2021 do placówek łącznie zapisanych było 166 dzieci.

Poniższy wykres przedstawia liczbę dzieci objętych wsparciem w placówkach wsparcia dziennego od 2014 roku. Widoczny jest spadek liczebności od momentu wybuchu pandemii COVID-19.

Liczba dzieci objętych wsparciem w placówkach wsparcia dziennego

W roku 2021 nie zostały uruchomione placówki podwórkowe z powodu braku chętnych na stanowisko wychowawcy podwórkowego.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Gminę Wałbrzych

L.p.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
1	ul. Mickiewicza 26 58-300 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Śródmieście	15
2	ul. Grota Roweckiego 3a 58-309 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Piaskowa Góra	30
3	ul. Grodzka 71 58-316 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Podzamcze	15
4	ul. Niepodległości 64 58-303 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Podgórze	15

Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Wałbrzych

L.p.	Nazwa placówki	Adres	Podmiot prowadzący	Liczba miejsc
1	Placówka wsparcia pn. Świetlica środowiskowa-forma opiekuńcza z elementami socjoterapii oraz profilaktyki uzależnień	ul. B. Chrobrego 45 58-300 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu ul. B. Chrobrego 45	25

**Placówki prowadzące zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci
prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Wałbrzych**

L.p.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
1	Pl. M. Darowskiej 1B 58-305 Wałbrzych	Świetlica Kuźnia Talentów – prowadzona przez Fundację Edukacyjną im. S. Wandy Garczyńskiej	30
2	Glinik Nowy ul. Glinicka 3 58-303 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu	15
3	Rusinowa ul. Os. Górnicze 48 58-308 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu	15
4	Biały Kamień ul. Andersa 145 58-304 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu	15
5	Sobięcin ul. 1-go Maja 112 58-305 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu	15

Placówki zapewniają dzieciom wszechstronne wsparcie począwszy od potrzeb podstawowych po pomoc w organizacji czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych oraz radzenia sobie z zaburzeniami zachowania. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc należy do zadań własnych gminy. Swoim wychowankom zapewniają wsparcie począwszy od zapewnienia potrzeb podstawowych, jak opieka, bezpieczeństwo, wyżywienie poprzez pomoc w nauce, wsparcie emocjonalne w sytuacjach trudnych, aż po ciekawe zajęcia rozwojowe.

Głównym celem oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny poprzez pracę nastawioną na przezwyciężenie trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz świadczenie specjalistycznego poradnictwa.

W Wałbrzychu prowadzone są placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, opiekuńczo-specjalistycznej oraz podwórkowej. W/w placówki zapewniają dzieciom:

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce,
- pomoc w sytuacjach kryzysowych, szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny,
- organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe,
- organizację zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień mających na celu przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym,
- kształtowania u dzieci postaw związanych ze zdrowym stylem życia,

- organizowaniem dożywiania w formie posiłków,
- stałą współpracę z rodzicami,
- współpracę ze szkołą oraz innymi instytucjami w celu udzielenia pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów.

**Roczna liczba podopiecznych w poszczególnych placówkach stacjonarnych w 2021 r.
z podziałem na wiek**

L.p.	Nazwa placówki	Wiek 6 - 9	Wiek 10 - 13	Wiek 14 - 16	Liczba podopiecznych
1	Placówka wsparcia dziennego Śródmieście	30	24	1	55
2	Placówka wsparcia dziennego Piaskowa Góra	27	22	4	53
3	Placówka wsparcia dziennego Podzamcze	14	19	3	36
4	Placówka wsparcia dziennego Podgórze	12	9	1	22
Razem		83	74	9	166

**Średnia miesięczna liczba podopiecznych
w poszczególnych placówkach stacjonarnych w 2021 r.**

Miesiąc	Nazwa placówki			
	PWD Śródmieście	PWD Piaskowa Góra	PWD Podzamcze	PWD Podgórze
Styczeń	6	12	8	5
Luty	7	14	9	5
Marzec	7	14	12	6
Kwiecień	6	13	10	6
Maj	7	21	13	5
Czerwiec	8	20	15	6
Lipiec	11	20	16	9
Sierpień	15	18	9	13
Wrzesień	9	23	16	9
Październik	10	23	16	9
Listopad	12	21	15	8
Grudzień	10	17	12	7
Średnia roczna	9	18	13	7

W ramach zadań w roku 2021 Zespół Placówek Wsparcia Dniennego zorganizował szereg zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, tj.: plastyczne, techniczne, muzyczne, sportowe, czytelnicze, integracyjne a także profilaktyczne; odbyło się kilkanaście wycieczek oraz spotkań okolicznościowych. Przez cały rok, placówki wsparcia dziennego zapewniały systematyczne dożywianie w postaci kanapek i owoców. Zorganizowano dla podopiecznych wypoczynek zimowy oraz letni.

Zespół Placówek Wsparcia Dniennego dzięki współpracy z innymi organizacjami i instytucjami współorganizował i uczestniczył w imprezach i projektach integracyjno – edukacyjnych. Najważniejsze działania to m.in.:

- ✓ „Gdzie się podział dziadek mróz?” - konkurs plastyczny dla wszystkich wałbrzyskich dzieci, zorganizowany przez pracowników Zespołu Placówek Wsparcia Dniennego. Konkurs na komiks o przygodzie zimowej, który miał na celu rozwijanie sprawności manualnych i kształtowanie wyobraźni dziecięcej.
- ✓ „Dzień babci i dziadka” - wychowankowie wszystkich placówek, przygotowali ogromną ilość kartek, które zostały przekazane, m.in.: do DPS Rusinowa, DDP Podzamcze, seniorom w Centrum Wsparcia Socjalnego, seniorom zrzeszonym w klubie „Wisienka”, seniorom korzystającym z pomocy zakupowej MOPS.
- ✓ „Walentynki” - jak co roku, podopieczni placówek wsparcia dziennego rozdali wszystkim pracownikom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu upominki z okazji Dnia Zakochanych. W 2021 r. wykonali piękne serca ze zdobionej masy solnej. Kilka serc udało się wręczyć także przypadkowym przechodniom oraz pracownikom pobliskich sklepów, którzy zaskoczeni i wzruszeni dziękowali za podarunki. Rozdając walentynkowe upominki dzieci z PWD życzyły każdemu dużo miłości i serdeczności nie tylko podczas święta zakochanych.
- ✓ „Stroiki wielkanocne”- międzypokoleniowe warsztaty rękodzielnicze. Nasza prace trafiły oczywiście do samotnych i potrzebujących mieszkańców z grupą seniorów, dla których wykonaliśmy przepiękne stroiki wielkanocne.
- ✓ „Kartki wielkanocne” - jak co roku podopieczni placówek wsparcia dziennego wraz z wychowawcami, przygotowali kartki z życzeniami dla wszystkich pracowników MOPS oraz zaprzyjaźnionych firm i instytucji. Jednak największa część kartek z pomocą wolontariuszy trafiła do wałbrzyskich seniorów. Nie zapomnieliśmy także o pensjonariuszach Domów Seniora oraz Centrum Wsparcia Socjalnego, które odwiedziła delegacja naszych podopiecznych. Łącznie obdarowaliśmy ponad 300 osób.
- ✓ „Sprzątanie świata” - coroczna akcja miejska, w której od samego początku czynny udział biorą, wraz ze swoimi najbliższymi, pracownicy i wychowankowie Zespołu Placówek Wsparcia

- ✓ Dziennego. Każdorazowo zbieramy się wokół wybranych dzielnic, aby wspólnie zadbać o środowisko i estetykę naszego miasta, uczestnicząc w pracach porządkowych oraz nasadzeniu nowych roślin i drzew.
- ✓ „Dzień dziecka z kulturą”- podopieczni placówek wsparcia dziennego wzięli udział w imprezie zorganizowanej przez wałbrzyskie instytucje kultury, m.in. Bibliotekę pod Atlantami, Wałbrzyski Ośrodek Kultury, Muzeum Porcelany, Wałbrzyską Galerię Sztuki BWA, Centrum Kultury i Sztuki Stara Kopalnia. Dzieci uczestniczyły w różnego rodzaju warsztatach, rozwiązywały zagadki, malowały talerze, tworzyły obrazy z roślin, malowały piaskiem, lepiły z gliny wspaniałe rzeźby, z okazji roku Stanisława Lema powstały także roboty i skrzydlate ptaki dziwaki.
- ✓ „Działania integracyjne w dzielnicy Podgórze” - działania animacyjne zorganizowane przez realizatorów i uczestników projektu „Nie emigruje, tu pracuje” we współpracy z Zespołem Placówek Wsparcia Dziennego. W imprezie wzięły udział dzieci i młodzież z PWD „Podgórze” oraz placówki opiekuńczo – wychowawczej „Dom Piątka”. Uczestnicy projektu pod czujnym okiem swoich koordynatorów przygotowali dla dzieci mnóstwo atrakcyjnych zabaw i konkursów z nagrodami.
- ✓ „Powitanie lata”. W czerwcu podopieczni wszystkich placówek wzięli udział w uroczystym powitaniu lata, współorganizowanym z wałbrzyskimi instytucjami kultury oraz RWS Śródmieście. Przygotowano wiele atrakcji, m.in.: gry i zabawy z animatorami a nasi podopieczni odebrali również nagrody w konkursie Galerii BWA „Kobieta, mój największy autorytet, moja bohaterka”, prace dzieci można było podziwiać w galerii oraz na wałbrzyskich citilightach.
- ✓ „Z coolturą na piaskach”- przez cały czerwiec podopieczni naszych placówek, brali udział w inicjatywach współorganizowanych przez Wałbrzyski Ośrodek Kultury i Bibliotekę pod Atlantami. Wspólnie z organizatorami kreatywnie i wesoło spędzali czas na świeżym powietrzu, poznając zabawy podwórkowe naszych rodziców i dziadków a na ostatnim spotkaniu przygotowali piękne albumy wakacyjne.
- ✓ „Piknik szachowy”- pierwszą niedzielę wakacji, podopieczni PWD „Piaskowa Góra” spędzili trenując umysł i ciało, podczas Rodzinnego Pikniku Szachowego – dla każdego!. Piknik został zorganizowany we współpracy z Wałbrzyskim Klubem Szachowym Hetman. Czas upłynął na zgłębianiu tajników gry w szachy oraz na treningu fitness prowadzonym przez profesjonalnego trenera personalnego.
- ✓ „Wakacyjny kolaż”- konkurs dla wszystkich wałbrzyskich dzieci, zorganizowany przez pracowników Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego. Konkurs na kolaż z wakacji, który miał na celu rozwijanie sprawności manualnych i zdolności plastycznych oraz kształtowanie wyobraźni dziecięcej.
- ✓ „Festiwal Brave Kids”- pracownicy i podopieczni Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego

wzięli udział w przygotowaniu i organizacji festiwalu Brave Kids. Podczas festynu zapewniliśmy wszystkim uczestnikom mnóstwo atrakcji i animacji.

✓ „Sieciaki”- akcja edukacyjna zainicjowana przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, jej celem jest edukowanie najmłodszych w obszarze bezpiecznego korzystania z internetu. Program imprezy nawiązuje do fabuły edukacyjnego serwisu internetowego www.sieciaki.pl. Młodzi internauci poprzez udział w sieciakowych konkurencjach zdobywają wiedzę jak reagować na zagrożenia w internecie oraz jak ich unikać. Poznają zasady Netykiety oraz zasady bezpiecznego surfowania w sieci. Dowiadują się, jak chronić swoją prywatność w internecie, a także jakie zagrożenia niosą za sobą internetowe znajomości. W trakcie zabawy podczas pikniku dzieci mają szansę zdobyć atrakcyjne nagrody.

✓ „Eko-piknik z radiem Zet”- tym roku pracownicy Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego również włączyli się w organizację wydarzenia. Na przygotowanych przez nas stanowiskach odbywały się działania związane z ekologią, promowaniem zdrowego stylu życia, zajęcia edukacyjno-warsztatowe. Można było stworzyć Eko – ludka ze śmieci, instrumenty z materiałów recyklingowych, wziąć udział w eko pokazie mody czy rozgrywce w grze planszowej wykonanej w całości z materiałów recyklingowych. We współpracy ze stowarzyszeniem O!Kultura przeprowadzono również warsztaty z przestrzennego projektowania terenu.

✓ „Gala wolontariatu”- podopieczni placówek przygotowali na tę okazję występ wokalny oraz 60 pięknych lasów w słoikach, które wręczono podczas uroczystego spotkania w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, gdzie dziękowano grupie wolontariuszy niosącej wsparcie mieszkańcom naszego miasta w czasie pandemii.

✓ „Dzień pracownika socjalnego”- chcąc uhonorować ciężką pracę nasi podopieczni jak co roku postanowili wręczyć pracownikom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej własnoręcznie wykonane upominki. Tym razem były to przepięknie zdobione zakładki do książek, każda z sentencją dodającą otuchy i optymizmu w tym trudnym zawodzie.

✓ „Uroczyste otwarcie placu zabaw przy ul. Rycerskiej” - mieszkańcy Wałbrzycha doczekali się pięknego, nowoczesnego placu zabaw przy ul. Rycerskiej i z okazji uroczystego otwarcia pracownicy Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego przygotowali dla przybyłych przedszkolaków eko warsztaty z tworzenia lasów w słoikach oraz malowania butelek.

✓ „Święto zmarłych” -na chwilę przed świętem wszyscy nasi podopieczni postanowili zadbać o te najbardziej zaniedbane i zapomniane groby na pobliskich cmentarzach. Porządkowali okolice, czyścili groby i zapalali znicze na opuszczonych pomnikach.

✓ „Halloween”- z tej okazji w każdej placówce odbyły się zabawy przygotowane przez samych podopiecznych i rodziców. Sale były pełne upiornych duchów, czarownic czy straszycieli. Rodzice

przygotowali mnóstwo „krwawych” przekąsek a dzieci spędziły czas na wspólnej zabawie, grach i tańcach.

- ✓ „Andrzejki”- we wszystkich czterech placówkach odbyły się zabawy andrzejkowe. Dzieci brały udział w konkursach tanecznych, wokalnych i sprawnościowych. Zwycięscy konkursów zostali nagrodzeni, a na wszystkich maluchów czekał „słodki kącik”.
- ✓ „Kampania ławkowa”- kampania mająca charakter ogólnospołeczny, kierowana do szerokiego gremium odbiorców. Jej głównym celem jest zwrócenie uwagi na zjawisko przemocy w rodzinie i najbliższym otoczeniu. Podopieczni placówek tworzyli i rozwieszali hasła antyprzemocowe, przemaszrowali przez centrum miasta, rozdając bransoletki z symbolem białej wstążki. Stykając się w ten sposób ze społecznością lokalną uświadamiali ją, prowokując do refleksji i zmiany zachowań oraz pokazując sprzeciw zachowaniom przemocowym.
- ✓ „Mikołajki” -tradycją już jest, że co roku, 6 grudnia, podopieczni wszystkich naszych placówek udają się na wybrany seans do kina poprzedzony wspólnym posiłkiem w jednej z wałbrzyskich restauracji.
- ✓ „Wigilie”, „Qurier Świętego Mikołaja”- jak co roku w każdej placówce odbyła się uroczysta wigilia, którą zawsze bardzo chętnie przygotowują dzieci z rodzicami. Pośród mnóstwa pieczołowicie przygotowanych dań królował oczywiście barszcz z uszkami. W tym roku udało nam się również nawiązać współpracę z Fundacją Polki Mogą wszystko, za pośrednictwem której nasze dzieci otrzymały wymarzone paczki od darczyńców z całej Polski.
- ✓ „Sylwester” -podopieczni razem z wychowawcami świętowali w placówkach nadejście Nowego Roku. Dzieci wykonały karnawałowe maski w których bawiły się przy ulubionej muzyce i pysznym poczęstunku. Zorganizowano mnóstwo animacji i zabaw pomagających poznać zwyczaje karnawałowe z różnych stron świata.
- ✓ „Wymiana pocztówkowa” - kontynuacja projektu rozpoczętego podczas lockdownu na początku pandemii, czyli wymiana pocztówkowa ze świetlicami z całej Polski, której celem jest zapoznanie naszych podopiecznych z różnymi regionami kraju, nawiązanie kontaktu z dziećmi z innych placówek oraz promowanie naszego miasta. Wysyłamy sporo pocztówek, na których widać atrakcje Wałbrzycha a w zamian otrzymujemy kartki z pozdrowieniami z innych regionów Polski.
- ✓ „Robotyka”- w ostatnim kwartale 2021 roku podopieczni wszystkich naszych placówek wzięli udział w warsztatach z robotyki. Odbyło się łącznie 40 spotkań. Zajęcia prowadzone były w oparciu o edukacyjne zestawy Lego WeDo 2.0 – zaprojektowane z myślą o rozwijaniu zainteresowań i umiejętności dzieci w dziedzinach nauk ścisłych, inżynierii i programowania. Łącząc klocki z programowalnymi klockami, silnikami i czujnikami – dzieci miały

możliwość STEAM-owego poznawania zasad funkcjonowania otaczającego ich świata. Zajęcia cieszyły się ogromnym zainteresowaniem.

✓ „Warsztaty szachowe”. Dzięki uprzejmości wałbrzyskiego klubu szachowego Hetman grupa naszych podopiecznych mogła uczestniczyć w zajęciach szachowych. Pod czujnym okiem trenera zgłębiali techniki tej bardzo ciekawej i wciągającej gry strategicznej, która niesamowicie rozwija ludzkie umysły.

✓ „Wolontariat w schronisku dla zwierząt”. Podopieczni cyklicznie biorą udział w zbiórce darów dla potrzebujących zwierząt ze schroniska. Są tam zawsze nie zważając na pogodę. Chętnie wybierają się z psami na wspólne wędrowki.

Dzięki podejmowanym działaniom osiągnęliśmy poniższe cele:

✓ Rozwój umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej. Poznanie reguł zgodnego życia w grupie ludzi. Kształtowanie odpowiednich postaw np. odpowiedzialności za słowo, szacunku dla drugiej osoby. Rozbudzenie potrzeby budowania konstruktywnej hierarchii wartości. Wzrost poczucia odpowiedzialności i zaangażowania w pracę grupową.

✓ Nauka wyciszania, radzenia sobie z trudnymi emocjami, zapobieganie zachowaniom destrukcyjnym. Wskazanie na wartość odpoczynku i relaksu w życiu człowieka.

✓ Wspomaganie umiejętności przewidywania konsekwencji niebezpiecznych zachowań. Wyczulenie podopiecznych na zagrożenia. Kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań wobec napotykanego trudności. Zapobieganie zachowaniom ryzykownym związanym z uzależnieniami i przemocą.

✓ Rozbudzanie ciekawości i zachęcanie do praktycznego wykorzystania zdobywanych wiadomości.

✓ Rozwijanie sprawności fizycznej. Przyzwyczajanie do aktywności fizycznej i podkreślanie jej wpływu na zdrowie. Zapobieganie otyłości i wadom postawy. Kształtowanie postaw fair-play, nauka wygrywania i przegrywania.

✓ Kształtowanie twórczej ekspresji. Zapoznanie z różnymi technikami plastycznymi. Rozwijanie precyzji i dokładności. Pobudzanie kreatywnego myślenia. Rozbudzanie zmysłu estetyki. Rozwijanie sprawności manualnych i kształtowanie dziecięcej wyobraźni.

✓ Rozbudzanie zainteresowań kulturalnych. Kształtowanie umiejętności koncentracji i empatii. Wskazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Kształtowanie właściwych postaw w miejscach publicznych.

- ✓ Kształtowanie odpowiedzialności za środowisko. Wskazanie alternatywnych rozwiązań, które nie mają destrukcyjnego wpływu na planetę. Rozbudzenie zainteresowania przyrodą i otaczającym nas światem.
- ✓ Kształtowanie postaw prospołecznych i wzmacnianie więzi ze społecznością lokalną. Zaangażowanie w działalność dobroczynną.

W okresie nauki zdalnej w szkołach podstawowych, placówki uruchomione były od rana, udostępniono łącznie 12 stanowisk komputerowych dla dzieci, które nie miały możliwości odbywania nauki zdalnej w domu. Wychowawcy w tych dniach byli do dyspozycji przez 8 godzin. Ponadto przez cały rok pręcznie działała grupa na facebooku, na której cały czas umieszczane były fotorelacje z naszych działań. Na stronie dzielimy się również wiadomościami edukacyjnymi i nie tylko, udostępniane były pomysły jak aktywnie i kreatywnie spędzać czas wolny, zachęcano do aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne.

Rodzinom z dziećmi, w których istniała potrzeba zapewnienia pomocy w opiece, a same nie były w stanie jej zagwarantować w wystarczającym zakresie nadal przyznawane były usługi opiekuńcze. Dzieci korzystały także ze wsparcia w specjalistycznych szkołach oraz korzystały ze środowiskowych form wsparcia. W Specjalistycznym Szpitalu im. Sokołowskiego działa poradnia neurologiczna dla dzieci oraz Szkoła Przyszpitalna na Dziennym Oddziale Psychiatrycznym.

W 2021 r. specjalistycznymi usługami objęto 3 dzieci. Zadanie w całości realizowane z dotacji budżetu państwa.

Z „Opieki wytchnieniowej” w ramach pobytu dziennego skorzystało 23 dzieci, natomiast z opieki wytchnieniowa w formie specjalistycznego poradnictwa dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę - nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności skorzystało 11 osób. Zadanie w całości finansowane z funduszu solidarnościowego.

Tworzenie i realizacja projektów i programów wspierających rodzinę.

W omawianym okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej organizował, współuczestniczył lub uczestniczył w wydarzeniach, podczas których realizował działania profilaktyki środowiskowej: prowadził pogadanki z dorosłymi, szkolenia,

przeprowadzał konkursy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży w których otrzymać można było gadżety promujące dział: smycze, kubki, kalendarze, długopisy, przypinki, torby. Podczas wszystkich wydarzeń udostępniane były materiały informacyjne na temat działu i innych instytucji świadczących pomoc i działających na terenie Wałbrzycha oraz materiały edukacyjne tj. ulotki, broszury, plakaty.

Realizowane programy edukacyjne :

- Profilaktyka cyberprzemocy;
- Profilaktyka uzależnień;
- Program profilaktyki rówieśniczej i domowej, zachowania konfliktowe;
- Program edukacyjny „Zaburzenia odżywiania – anoreksja i bulimia”;
- Program „Poznaj swoją moc”;
- Warsztaty antynikotynowe „Nie palę -wybieram zdrowie”;
- Stres i odporność psychiczna dzieci i młodzieży;
- Program edukacyjny „Stop pijanym kierowcom”;
- Depresja dzieci i młodzieży;
- Procedura Niebieskiej Karty;
- Wywiadówka profilaktyczna -dla rodziców;

Kampanie i programy zostały opisane w sprawozdaniu z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Programu działań profilaktycznych w zakresie specjalistycznej pomocy dzieciom w rodzinach zagrożonych przemocą.

Wykaz potrzeb w zakresie wspierania rodziny na rok 2022r.

W celu prawidłowego wykonywania zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za priorytetowe potrzeby we współpracy z rodzinami oraz dziećmi uznano:

- Prowadzenie szkoleń i warsztatów zwiększających świadomość osób zażywających środki psychoaktywne, ich wpływu na funkcjonowanie rodziny oraz niebezpieczeństw płynących z ich zażywania.
- Rozwój poradnictwa specjalistycznego – Imając na uwadze dużą liczbę rodzin borykających się z różnymi problemami istotne i ważne jest wsparcie specjalistów m.in. psychologa i pedagoga. Także dzieci korzystające z placówek wsparcia dziennego wymagają diagnozy, przeprowadzanej w udziale specjalistów, a w konsekwencji większego zaangażowania w śledzenie rozwoju dziecka.
- Poszerzenie współpracy z wolontariuszami (zarówno studentami pomagającymi dzieciom w opanowaniu podstawy programowej jak i osobami starszymi pełniącymi rolę „zastępczego dziadka, babci”).
- Współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, ponieważ praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie rodzin, które osiągną stabilizację życiową umożliwiającą wychowywanie dzieci.
- Pozyskanie rodzin wspierających - w 2022 r. nadal będą podejmowane działania mające na celu pozyskiwanie nowych rodzin wspierających.
- W założeniach Ośrodka jest również uruchomienie nowej placówki wsparcia dziennego w dzielnicy Nowe Miasto w lokalu po Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej, przy ul. Piłsudskiego 72 - placówki wsparcia dziennego stanowią cenny element systemu wspierania rodziny, dlatego istotna jest poprawa ich dostępności.
- Planowane jest także, w okresie wakacji, prowadzenie pracy podwórkowej w dodatkowych trzech dzielnicach miasta: (przy ul. Osiedleńców na Nowym Mieście, przy ul. 1 Maja na Sobięcinie oraz przy ul. Przywodnej na Starym Zdroju - niezmiernie istotne jest zatrudnienie wychowawcy podwórkowego, który m.in. inicjowałby i nawiązywał kontakty z dziećmi, integrował środowisko lokalne.

W stosunku do kadry pracującej z rodzinami i dziećmi za kluczowe uznano:

- Prowadzenie szkoleń i superwizji dla asystentów rodziny oraz wychowawców placówek wsparcia dziennego - systematyczne podnoszenie kwalifikacji w zakresie pracy z rodziną i dziećmi. Udział w superwizji który poprawi jakość pracy, zwiększy kompetencje asystenta, pozwoli zminimalizować ryzyko wypalenia zawodowego, co z kolei przyczyni się do podniesienia jakości pracy oraz aktywności asystentów w działaniach podejmowanych na rzecz rodziny i dzieci.
- Wzrost wynagrodzeń oraz utrzymanie zatrudnienia zgodnego z wymogami ustawowymi w zakresie pracy z rodziną i dziećmi - jakość pracy placówek wsparcia dziennego oraz skuteczność wsparcia oferowanego podopiecznym zależy w przeważającym stopniu od jakości pracy zatrudnionej kadry. Chętnych do pracy z rodzinami w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych jest niewielu, zatem dbanie o rozwój i zadowolenie zatrudnionej kadry jest kluczowym elementem podnoszenia jakości świadczonych usług.